

รูป อธิจัจง

หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท

การปฏิบัติเรามุ่งเข้ามาประพฤติปฏิบัติธรรมะหรือมุ่งมาเพื่อปฏิบัติอันใด คิดอย่างนี้ในชีวิต นักบวชทุกๆคนไม่ว่านางชี แม่ขาว หรือบวชพราหมณ์ หรือบวชพระก็ดี บวชมาเพื่ออะไร นี่ต้องถามตัวเรา อย่างนี้ชื่อว่าชู้ อย่างนี้ชื่อว่าดู เทศน์อย่างนี้เพื่อให้ลูกดูๆ เข้าใจมั๊ย เราต้องคิดอย่างนี้ว่าเราบวชมาเพื่ออะไรชีวิตบวชมากินข้าวชาวบ้านเรอะ หรือบวชมาขอเค้ากิน หรือบวชมาเพื่อหวังรำรวย นี่ ต้องคิดอย่างนี้ ถ้าเราบวชอย่างนั้นชีวิตในโลกมันครองด้วยความสบาย ต้องเข้าใจอย่างนั้น ไม่ใช่มาล่อลวงชาวบ้านกิน เพราะฉะนั้นนักบวชจำเป็นอย่างยิ่ง ถ้าบวชกันทุกวันนี้เราก็ต้องการที่จะแสวงธรรมะ เป็นเครื่องประดับใจของเรานี้เป็นจุดสำคัญ อันนี้

พระพุทธเจ้าสอนถึงสมาธิ ปัญญา สอนไว้เพื่ออะไร เพื่อขัดเกลากิเลสตัวที่ฐิมานะของหัวใจเราที่มันแสนที่จะหมกมุ่นอยู่ใน

ดวงใจของเรานั้นเอง เพื่อจะชำระให้มันหมดไปสิ้นไป เราเข้ามาปฏิบัติมันก็ต้องความประสงค์อันนั้น อย่างเป็นพระเป็นฌรเป็นชีเป็นแม่ขาวอย่างนี้ หรือพวกโยมบวชมาเพื่ออะไร นี่ ปัญหาอันนี้เราต้องค้นฝึกดูในตัวเราหรือเรียกว่าเราเข้ามาเพื่ออะไร หรือมาอยู่เพื่อสบาย อยู่ในโลกก็สบายเหมือนกัน มีลูกมีเมียมีผ้า อยู่อย่างอิสระเสรีไม่อยู่ในอำนาจใคร นี่เป็นอย่างนั้น นักบวชต้องมีขอบเขต แล้วบวชแล้ว แต่ว่าไม่มีใครบังคับ พระพุทธเจ้าไม่ได้บังคับใคร เธอจะปฏิบัติก็ได้ ไม่ปฏิบัติก็ได้ อยู่อย่างสบายก็ได้ แต่ที่นี้ถ้าเราคิดถึงความซึ่งอย่างนั้น ชีวิตเราไม่ตายรี นี่ เราก็ต้องหาเหตุผล แล้วทำไมมรรคผลมันอยู่ที่ไหน พระพุทธเจ้าทรงแสดง อย่างแสดงใน**อนัตตลักขณสูตร** แสดงถึงรูป รูปไม่เที่ยง รูปเป็นทุกข์ รูปในที่ใกล้ ที่ไกล รูปในอดีต อนาคต ล้วนแต่แปรปรวนยกย้ายต่าง ๆ นานาประการต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น นี่แสดงเพื่อใคร อย่างพระสวดมนต์ทุกวันๆ เนี่ยก็สวดเพื่อศพรึ เพื่อหวังเงินรี นั่นการแสดงธรรมอย่างนั้นก็ต้องการให้คนเป็นเนี้ยฟัง ต้องเข้าใจอย่างนั้น ต้องมี**โอบนยิโก**น้อมเข้ามาสู่เรา

นี่ธรรมะสำหรับผู้ที่มีใจอันเป็นปกติแล้ว ได้ยินสิ่งใดหรือสิ่งใดมากระทบอย่างนี้ มันก็มีโอบนโยนิโกน้อมเข้ามา สอนตัวเรา ตำหนิตัวเรา ใจเจ้าอย่าเพลิดอย่าเพลिनอย่ารำเริงสนุกสนานรำเริง จงมาพิจารณาเหตุอันที่เกิดขึ้นอย่างนี้ ที่ในขณะที่รู้ขณะนั้น นี่ สิ่งอันนี้เมื่อเราทำอย่างนั้นแล้ว นี่แหละเป็นทางที่จะกำจัดภัยของใจที่มันเดือดร้อนวุ่นวายให้เบาบางลงไป นี่ ถ้ามองกันให้ซึ่งและความนี้กระลึกไปในสิ่งรำเริงสนุกสนานอย่างนั้น โลกทั้งหลายเข้าใจว่าเป็นสุข เป็นสิ่งที่สนุกสนานรำเริง ถ้าพูดกันถึงความซึ่งขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายกเป็นตัวอย่างอย่างนั้น ท่านแสดงว่าสิ่งเหล่านั้นเต็มไปด้วยไฟ คือความเพลิดเพลिनนั่นที่อันนี้ นั่นเป็นไฟเผาใจเราให้วุ่นวาย ใจไม่เกิด ความสงบอย่างนั้น เป็นไปเพื่อความรุ่มร้อนของหัวใจ ใจนั้นไม่เกิดความสงบอย่างนั้น เพราะฉะนั้นเมื่ออย่างเราฟังเทศน์ฟังธรรมสวดมนต์ทำวัตรอย่างนี้ ก็นั่นเองก็ต้องการเอาธรรมะอันนั้นมาใคร่ครวญมาพิจารณาให้ใจที่มันดิ้นรนกระวนกระวายให้มันสว่างมันซาไป

อย่างที่ศึกษานักธรรมก็ดี นักธรรมโท นักธรรมเอก ศึกษา
มหาเปรียญ ป.๙ ป.๑๐ ป.ตั้งอะไรนะ ๑๐๘ พันประการ นี่ก็
เหมือนกันต้องการจะรู้จุดที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงว่า ชำระใจ
ของตนให้บริสุทธิ์หมดจด นั่นเป็นยอดศาสนาเป็นยอดของธรรม
สั่งสอนของพระพุทธเจ้า ชำระใจให้บริสุทธิ์เท่านั้นเอง นี่ แต่พิธีที่
ชำระใจอย่างที่เรากะทำกันนี้ นี่ ที่นี้เราทำไมไม่บริสุทธิ์ซักที
เนี่ย เราต้องคิดอย่างนั้น เพราะว่าอย่างนี้จะหาว่าขู่เข็ญอย่างไร
ฟังไม่ได้ก็ออกไปเลย! ใครฟังไม่ได้ออกไป ฮี! หลวงตาหยาบเอา
อย่างนี้น้อยๆ การเทศน์ก็ต้องการเพื่อจะให้เป็นคนดี บุคคลผู้ฟังผู้
นั้นจะได้นำไปคิดพิจารณา เมื่อเห็นว่าสิ่งนี้เป็นประโยชน์กับตน
แล้วก็จะได้อำไปประพฤติปฏิบัติ จะเทศน์โก้ๆเพื่อหวังลาภเพื่อ
หวังสรรเสริญอย่างนั้น จะเทศน์ไปทำไม นี่ต้องคิดอย่างนี้
เพราะฉะนั้นใจมันจึงไม่ดู ใจมันไม่อยากเทศน์ ใจมันไม่มีธรรมะ
เป็นเช่นนั้น การปฏิบัติหัวใจนี้เป็นสิ่งสำคัญ เราไม่หักไม่ฟาดฟัน
ลงไปแล้ว มีแต่ที่มันจะหมกหมมอยู่ตลอดเวลาจนกระทั่งตาย
เปล่า

บรรดาเราทั้งหลายได้รับการศึกษาดี อย่างชาวโลกเค้าไม่ได้
รับการศึกษ ไม่ต้องดูใครอย่างหลงตาเข้ามาบวชครั้งแรก นี่
ไม่รู้แม้กระทั่งตากับหู หูคู่กับเสียงก็ยังไม่รู้จัก ตาคู่กับรูปก็ไม่รู้จัก
บวชเข้ามาอย่างดิบๆ ไม่มีการศึกษาเลยเป็นอย่างนั้น
เพราะฉะนั้นแต่เข้ามาบวชเข้ามาแล้ว มันก็เป็นยังไงก็ไม่รู้ จึงได้
อยู่จนปานนี้ ก็ไม่นึกว่าชีวิตจะเป็นมาอย่างนี้เหมือนกัน ว่า
ศาสนาทำไมจะมาให้เราอยู่ได้ถึงขนาดนี้ บันตันไม่ได้คิดอย่างนี้
เหมือนกัน ที่นี้ แต่เข้ามาจนกระทั่งบั้นปลายของชีวิต มันก็จะ
เข้าโลงอยู่แล้ว โกลัๆเข้าโลงเต็มที ตัวสอเหาะขึ้นไปแล้ว มันเป็น
ยังงั้น ยิ่งมาทุกวันนี่ยิ่งมาคิดพิจารณาแล้วยังมีความสังเวชสลด
ใจว่า แต่ว่ามันก็เป็นสิ่งที่ยาก พุดยาก ฟังยาก เพราะฉะนั้นการ
เข้าวัดเข้าวาเราก็ต้องหาโอกาส เราก็ต้องหาโอกาสที่จะปลื้กตัว
เรานี่เพื่อจะหลบหลีกซ่อนเร้นใจของเรานั้นเอง ให้กำจัดนิวรณ์
อย่าให้มาอบอวลในใจเรา

แต่ที่นี้พิธีที่จะทำอย่างนั้นพวกท่านก็ได้รับการศึกษาได้ยิน
ได้ฟังกันมากมาย เรียนมาต่างๆ แต่ที่นี้แต่พุดถึงความจริงอย่าง

นั้นแล้ว เปรียบเหมือนอย่างหนามที่ดำอยู่ในดินเรา เข็มมีเต็ม
หมดแต่ไม่รู้จักหยิบเอาเข็มนั้นมาใช้ เข็มนั้นก็ไม่เกิดประโยชน์
ดินนั้นก็ไม่สามารถจะเอาหนามออกได้ นี่ เป็นอย่างนั้น ธรรมะมี
อยู่ทั่วไปแต่ว่าเมื่อบุคคลใดมีปัญญา มีสติมาระลึกบทใดบท
หนึ่งมากำกับอยู่ในหัวใจของเราอย่างนั้นแล้ว ตั้งอกตั้งใจ
บำเพ็ญอยู่อย่างนั้น จนกระทั่งใจนั้นเกิดความสงบ แน่ะ แล้ว
อย่างนั้นก็เหมือนกับหนามที่มันออกไปจากขา รู้จักหยิบเข็มจะ
ตี้นเล็กขนาดไหน ก็เอามาแทงเข้า มันก็เข็ม... ใ้หนามอันนั้นมัน
ก็ออกไปจากขาของเรา เราก็ได้รับความสบาย ไม่เสียวไม่เจ็บไม่
ปวดอีกเหมือนกัน ใจที่เคยเดือดร้อนวุ่นวายกระสับกระส่าย เมื่อ
ได้ถูกธรรมะของพระพุทธเจ้าเข้าไปชมเข้าอย่างนั้นแล้ว ใจนั้นก็
เกิดความสงบเยือกเย็นลงไปในขณะที่นั้น เมื่อเป็นอย่างนั้น เรา
ได้รับความสงบอย่างนั้นแล้ว วันหลังเมื่อมีเหตุอันใดเกิดขึ้น
อย่างนั้น เราก็ต้องหาอุบายอันนั้นเอง เอามากำกับ กำกับใจ
หรือกำหราบหัวใจของเราด้วยอุบายอย่างนั้นเอง นี่มีพิธีแก้อย่าง
นี้เท่านั้น

เมื่อจนกระทั่งเราสามารถตั้งตัวของเราได้ รู้จักพิธีประคอง
ใจอย่างนั้นแล้วรู้จักรักษา เมื่อมีสิ่งใดมากระทบใจเรา เราก็เอา
อันใดก็แล้วแต่ที่จะเป็นคติ ก็เอามาอ่อนมากกำหนดพิจารณา
เพ่งพิจารณาอยู่อย่างนั้น หรือว่าอยู่อย่างนั้นจนกระทั่งใจนั้น
อารมณ์อันนั้นดับไป ใจเราอยู่กับสิ่งเหล่านั้น เมื่ออยู่นานเข้าๆ
ใจนั้น ก็อารมณ์นั้นก็ขาดสนิทไปเลย ใจอยู่กับสิ่งอันนั้นอันเดียว
อย่างนี้ เมื่อฝึกจนมีความชำนาญอย่างนั้นแล้วนั้นท่าน
เรียกว่าเป็นสมาธิ เมื่อสมาธิอย่างนั้น ท่านก็กล่าวโทษอยู่ของ
สมาธิ ไม่ใช่ยก แนะ สมาธิถ้าเมื่อเสวยความสุขมากเข้าแล้ว มัน
ก็ตามมา**ถีนมิทตะ** ความง่วงเหงาหาวนอนเกิดขึ้น นี้ อันนี้เอง
ท่านถึงจัดว่าเป็นนิวรณ์ธรรมที่จะทำลายซึ่งสมาธิ เพราะฉะนั้น
เราก็เมื่อรู้อย่างนี้ เราก็อย่าไปเสวยสมาธิมากนัก ก็ต้องเข้าถอน
เข้ามาพิจารณา นี่หลักสำคัญ

ถ้าบุคคลใดยังไม่มีสมาธิเข้าใจ ยังไม่มีความละเอียดรู้จัก
อุบายแก้ไขอย่างนี้แล้ว การปฏิบัติมันก็เป็นเหตุให้เนิ่นช้า เพราะ
กุศลอุบายอันนี้เป็นเครื่องแก้เป็นเครื่องจะถอดถอนความสบาย

ของใจให้รวดเร็วขึ้น เพราะการค้นคว้าพินิจพิจารณาอันนี้เป็น
หลักที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่า เมื่อมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา
ปัญญาเป็นแดนแห่งวิมุตติหลุดพ้นจากความเศร้าหมองหรือ
เรียกว่า อาสวกิเลสของใจ ตัดภพตัดชาติได้ นี้ ต้องอาศัย
ปัญญา เพราะฉะนั้นท่านแสดงถึงในอนัตตลักขณสูตรว่าถึง รูป
เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ในอดีต ในอนาคต ในปัจจุบัน
ต่างๆ นานา เป็นทุกข์ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน ผลที่สุดก็ไปลงบาทหทัย
คาถา แสดงว่า **เอวัง เมตัง ยะถาภูตัง สัมมปปัญญา**
ยะทัฏฐัพพัง ฟังรู้ด้วยปัญญาอันตามความเป็นจริงของรูป
เหล่านั้น นี้ ให้รู้ตามความเป็นจริง ไม่ให้ไปทำลายรูปเหล่านั้น
ให้รู้ตามความเป็นจริง ต้องเข้าใจอย่างนั้น

รู้อย่างไร นี้ เมื่อเราพินิจพิจารณาอย่างตัวเราอย่างนี้รูปมันก็เป็น
คือตัวเรา หรือตัวคนอื่นอย่างนี้ เมื่อใจนั้นกำหนดเข้าไป
พิจารณาถึงความเปลี่ยนแปลงของสังขาร พันธ์เราเคยดีมันก็โยก
ก็คลอนก็เจ็บก็ปวดมีหนองมีเลือดอะไรไหลอยู่มาต่างๆ นานา นี้
พิจารณาไปอย่างนี้ พิจารณาเนื้อหนังมังสา มีอวัยวะ

เปลี่ยนแปลงไปประการต่างๆอย่างนี้ จนเกิดความสังเวชสลดใจ
เกิดความเบื่อหน่าย นี่ แล้วธรรมะอันนั้น เกิดความเบื่อหน่าย
เกิดที่ไหน ก็เกิดที่ตัวของเรา จิตใจที่เข้าไปพิจารณานั้นเองมันก็
เกิดขึ้น มันไม่เกิดที่อื่น ไม่ได้พิจารณามากเข้าๆ พระพุทธเจ้า
บอกว่าเมื่อเป็นอย่างนั้นให้รีบทำให้มากๆ ทำให้มากๆลงไป
อย่างหลวงตาก็คเคยว่า **ภาวิโต พาทุสิกโต** ทำมากๆพิจารณา
อย่างนั้น ย่ำเข้าไปอย่าได้ถอยเมื่อจิตเป็นอย่างนั้นแล้ว นั่นแหละ
จะเป็นไปเพื่อทางแห่งความหลุดพ้นของใจที่เคยข้อง เคยติด
เคยยินดี เคยสนุกสนานว่าเริงอันนั้นเอง ไม่ได้พิจารณาที่อื่น คั้น
แน่นลงไปอย่างนั้น พง์พินิจพิจารณาลงไปให้อยู่อย่างนั้น

เมื่อใจอยู่อย่างนั้นพิจารณามากเข้าๆแล้ว มันก็เกิดความ
เบื่อความหน่าย คลาย เมื่อเกิดความเบื่อความหน่ายมันก็คลาย
ความกำหนดยินดีในรูปของเราเอง ไม่ต้องคนอื่น เมื่อคลายของ
เราแล้ว คนอื่นมันก็อีกเรื่องหนึ่ง เหมือนกันอย่างนั้น เมื่อเราพง์
พินิจพิจารณาลงไปอย่างนั้น เห็นแจ้งชัดลงไปอย่างนั้นแล้ว มัน
จะอะไร ธรรมะอยู่ที่ไหน มรรคผลธรรมวิเศษอยู่ที่ไหนแหละ ครั้ง

พุทธกาลท่านก็ปฏิบัติกันอย่างนี้เหมือนกัน เวลาฟังเทศน์ บางองค์ได้สำเร็จ นั่นเรียกว่า **สุขาปฏิบัติ ขิปปภิญญา** พวกนั้นท่านมีภูมิปรารถนามากับพระพุทธเจ้า เรามาสุดท้ายภายหลังนี้ บุญวาสนาไม่ได้สั่งสมมากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เท่ากับเป็นพุทธบริษัทที่สืบเนื่องกันมาอย่างนี้ ก็นับว่ายังเป็นโชคอันดี ประเสริฐที่มีครูบาอาจารย์ของเราได้มาพำสอน จนกระทั่งเรามาได้เข้ามาวัดมาวา มาประพฤติปฏิบัติอย่างนี้ แล้วท่านก็ตายไป อยู่หลวงตานี้มันมี ไม่ค่อยมีปัญญา ชี้เกียดเอาแต่ชี้เกียดอยู่เรื่อย เพราะฉะนั้นการเทศน์ มันจะไปเทศน์ได้ดีอย่างท่านพ่อ(ท่านพ่อลี)ไม่ได้ ผิดกันคนละฟ้ากับดิน หลวงตานี้มันชี้ไก่ ท่านพ่อท่านเป็นทองคำเป็นอย่างนั้น

เพราะฉะนั้นเรานี่ต้องเน้นลงไป ธรรมะถ้าเมื่อได้มีความจริงที่ใดแล้ว มันต้องปรากฏ เราต้องสละชีวิต ถ้าว่าคิดอย่างนั้นทำไมช้าไม่รู้ ทำไมช้าชี้เกียด ทำไมช้ากินและช้านอนมาก คุดมาก สนุกมาก ร่าเริงมาก คุดที่ไหนไปที่นั่น แล้วเกิดประโยชน์อันใด เราต้องคิดตีตัวเราเอง เมื่อกลับมาถึงกุฏิ ได้ประโยชน์อะไร นี่

แล้วทำไมเราไม่ภาวนา ต้องต้อย่างนี้ เมื่อต้อย่างนี้แล้ว ใจมันก็ไม่
ไม่อีกเหิม ใจมันก็ไม่เพติดเพติดกับสิ่งเหล่านั้น เมื่อใจไม่อีกเหิม
แล้วที่นี้จะทำอะไร อ้อ หน้าที่เราภาวนา ก็ต้องการจะพิจารณา
ให้มันเบือนหน้าจากโลก เบือนหน้าที่ไหน เบือนหน้าที่ตัวของเรา
อย่างที่บรรยายเมื่อคืนนี้เอง พง์ลงไป พิจารณาลงไป มันยินดีอัน
ใด รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส มันอยู่ที่ไหน เรานี้จะเข้าใจว่ารูป
เสียง กลิ่น รส สัมผัสเป็นสิ่งที่ยั่ววนเคล้าคลึงใจ ใจของเรา
นั่นเองเป็นมายาสาธิต ไปยินดีกับสิ่งทั้งปวงสิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้น

เมื่อใช้ปัญญาฟาดฟันพิจารณาลงไปแล้ว ก็ไม่เห็นสิ่ง
แปรปรวน สิ่งที่แปรปรวนถ้าพูดกันถึงแบบ ท่านเรียกว่า
พิจารณานามธรรม แต่หลวงตามันไม่ค่อยชำนาญ เพราะว่า
ภาษาเรานี้คล่องกว่า ก็พิจารณาอะไร สติไปเห็นโทษเห็นภัย ก็
ไปเห็นโทษผู้ที่พิจารณานี้เอง ไม่ได้เห็นตัวอื่น เห็นตัวเดียวก็ไป
ค้นว่ารูปสวย ว่ารูปงาม ว่ารูปเที่ยง รูปไม่เที่ยง รูปแปรปรวน
ต่าง ๆ นานาตัวนี้ เห็นตัวนี้ชัดแจ้ง ชัดลงไปในขณะที่
พิจารณาอย่างนั้น ตัวที่พิจารณาอย่างนั้นดับทันที สภาวะอัน

เป็นธรรมชาตินั้นขึ้นยืนตัวอยู่ปัจจุบัน ไม่มีกิริยาไปกิจยามา มีแต่
สภาวะความรู้อันเด่นเดี่ยวอยู่อย่างนั้น ไม่มีสิ่งใดที่จะเข้ามาเจือ
ปนหัวใจอย่างนั้น นี่แหละ แล้วจะเรียกว่าอะไรก็แล้วแต่ จะ
เรียกว่าธรรมะหรือไม่ธรรมะของผู้ปฏิบัติ เมื่อจะเป็นอย่างนั้น
แล้ว เป็นปัจเจกตั้ง ผู้ปฏิบัติเห็นเฉพาะตนเองเลย ไม่มีใครต้องมา
เป็นสักขีพยานให้ นี่ เป็นอย่างนั้น

พวกเราทุกคนที่มุ่งเข้ามาวัดเข้ามาวา มาบวชเป็นนางชี นาง
ขาว บวชเป็นพระเป็นเณรก็จุดประสงค์ก็ต้องการอันนี้ แต่ที่นี้มัน
มีสิ่งที่ตั้งคือความเพลิดเพลิดของหัวใจ ไม่ค่อย...เราไม่ค่อย
รู้สึกตัว ไม่มีสติ ที่ตั้งอกตั้งใจประพฤติปฏิบัติ การประพฤติ
ปฏิบัติก็ต้องมีความเข้มแข็งไม่ย่อหย่อน มีสติตราบใดต้องฟาด
ฟันลงไปอยู่เสมออย่างนั้นแล้ว เรียกว่ามีความเพียรอยู่
ตลอดเวลา ยืนเดินนั่งนอน มีทุกอิริยาบถของใจอย่างนั้นแล้ว
นั่นแหละผู้นั้นจะเป็นไปเพื่อความเจริญ นี่แหละเพราะฉะนั้นการ
แสดงธรรมพอเป็นคติโน้มไปพิจารณา สิ่งอันใดที่จะเกิด
ประโยชน์แก่ตนของตน เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงแสดงว่า **สุส**

สุสั ณะปะเต ปัญญัง ฟังด้วยดีแล้วยอมได้ปัญญา ปัญญาคือ
เอาไปกำหนด เอาไปคิด เอาไปตรึกตรอง เอาไปพินิจพิจารณา
เอื้ออะ เรายุ่เวลานี้เป็นอยู่อย่างไรร อยุ่อย่างที่ท่านแสดงอย่างนี้ นั้น
เรียกว่าฟังด้วยปัญญา เราอยู่ในสภาวะที่ท่านติเตียนหรือ เมื่อ
เป็นอย่างนั้นเราก็ควรแก้ไขตัวเราให้มันดีขึ้น สิ่งที่คุณกลัว สิ่ง
เป็นหายนะ ทำให้เราเสื่อมโทรมลงไปอย่างนั้น เราก็ต้อง
พยายามแก้ไข นั้นเรียกว่าผู้ฟังด้วยปัญญา เกิดปัญญาเข้าแล้วก็
พยายามแก้ไขใจเราไม่ให้รำเรึงซุ่นมั่วสิ่งเหล่านั้ต่างๆนานา นั้น
แหละจึงเรียกว่าผู้มีปัญญา เพราะฉะนั้นฟังอย่างนี้จึงเป็นมงคล
เพราะฉะนั้นดังที่ได้แสดงมาก็สมควรแก่กาลเวลา ขอเอวัง ก็มี
ด้วยประการฉะนี้

ที่มา: <https://youtu.be/ws35VJFS2R0>